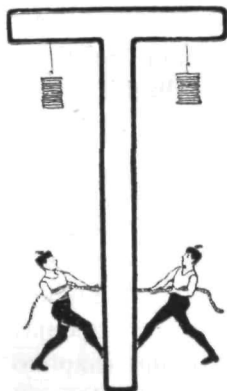

IVO TROŠT:

Škof bo.

Povest.

Tako! Še eden kamenček ali dva, in cerkev bo dodelana, hvala Bogu, domača cerkev!

Kančeva mama je stala na pragu dvoriščnih vrat in zadovoljno gledala svojih troje otrok, ko so na toplem pomladnem solncu se igraje iz navadnih kamenčkov, ki jih je pustila hlapčeva metla, zidali hišice, hiše in naposled seveda — cerkev. Ko je vzdihnila: Hvala Bogu! so otroci spogledali, potem sta pa Joško in Marica čakala, kaj poreče bratec Slavko. Poveljnik, mojster in hkrati gospodar vsega dela je bil namreč Kančen najstarejši sinko — materino veselje in očetov ponos, šoli še nedorasli Slavko. Njegovo bistro oko je zrlo samosvestno vsakogar, razumen obraz je obečal, da bo iz dečka še nekaj. Hlač mu sicer še niso merili »po novi postavi«, in ako se je tam zadaj 'tudi kdaj posvetilo kakor platno po svetu, je moral njegov glas poslušat vendar vsakdo.

— Malica, Ti daj sem zastave, Joško, Ti stleljat. Zdaj bo v naši celkvi velikanoč in plecesija, potle bilma. A lo-o-o!... Lastnoročno dvigne dolgo, na pol ozelenelo vrbovo vejo, kamor je prej Marica pripela rdeč robač. Joško je metal od raznih »stavb« ostalo kamenje v bližnji kot ter vpil vstrajno, da je ohropel: bum - bum - bum! Plecesja gle! Bum-bum!... Marica je stopala s pravo žensko ponižnostjo in nekoliko manjšo, pa bratovi enako zastavo za Slavkom in mu pomagala prepevati na ves glas, kakor sta čula v cerkvi: Velika noč se zasvetli!

Prav zgodaj zjutraj že gredo...

In res so šli, pa ne daleč. Kančevi mami se je namreč pridružil na pragu še Kančev ata, in videč tako malo procesijo, kjer opravlja Slavko sam s takim dostojanstvom in toliko opravil, se je začel smejati na vse grlo: Ha, ha, ha! Kdo pa zvoni? Ha, ha, ha! Ravno tako, če ne še bolj veselo, odgovori Slavko in poje vmes:

— Bingel - bongel! Velika noč — bingel - bongel! — Samo se zvoni.

— Pa kje? Ha, ha, ha! Bingel, bongel!

Slavko bi bil na to gotovo zavrnil, da se samo zvoni gori na kolarnici, kjer so spravljene konjski krabuljci ali bingelci, kakor jih je nazival

Slavko; toda sedaj le ni vtegnil, pa tudi slišal ni dobro očeta, marveč podvzval z zapovedniškim pogledom za sestro pojoč: — Želijo jo Ga — bingel - bongel - maziliti - bingel - bongel!

Le hitlo naplej, potle pa bilma! Alo - o - o! Velika noč — bum - bum! Joško, stleljaj!

— Ni več kamenja!

To navdušenega voditelja ni spravilo v zadrego.

— Pa plidi nama pomagat. Ti boš mežnal! Zvoní: din - din - din ...

S krikom in vikom se je pomikala procesija Kančevih treh otrok zopet k cerkvi — k birmi.

Kančeva hiša stoji sredi Vrbnika, nekoliko večje vasi v - ske doline, kjer začenja otroško veselje že o sv. Juriju z rdečimi, sladkimi črešnjami in se nadaljuje do zime, konča pa menda nikoli, ker je v Vrbniku vsako leto mnogo otrok in mnogo sadja.

Kančevi so bili bogati.

Ko je mama Slavku rezala kruha, ni nikdar tožila, da ga bo prehitro zmanjkalo. Novih oblek, pokrival in obuvala je raztrgal, da so se čudili rokodelci, ki so jih morali izgotavljati, in da je neki dan Kančev ata vpričo Slavka sam tožil mami: Ko bi še jaz toliko raztrgal, kolikor Slavko, bi bila v nekoliko letih midva oba — bosa, pa brez premoženja! Zato je poslej Slavko skrbno skrival marsikako nepričakovano razpoko na hlačah in črevljih, dokler je ni videla mama in dala zamašit. Drugih skrbi dečku ni provzročala nežna mladost.

Kakor Slavko sta zrasla za njim tudi Joško in Marica. Njo bi imela mama še najraje, ko bi v primeri s Slavkom ne bila največkrat preotročja. Slavko je ostal prvi, za to pa tudi rožičem v prodajalnici in slaščicam na polici najbolj nevaren. S temi stvarmi so bili sicer vsi trije dobri znanci, a Slavko je bil navadno voditelj.

Belo nedeljo je bila letos v Vrbniku birma. Ata in mama Kančeva sta imela birmancev — na vsako roko cel venec. A po birmi? To se je lesketalo »zlatih ur«, svetlih molitvenikov in pisanih kolačev opoldne za dolgimi mizami pri Kančevih, kjer so kosili birmanci in njih roditelji.

Slavko, seveda še premlad za birmo, ni bil premlad za »zlato uro« in glasne, vriščeče orgelce. Tudi lep šopek je imel na prsih in venec kolačev preko rame. Med veselečo se in šumečo birmano mladino je nado-meščal ponosno očeta: — Viš, imam tudi ulo, so mi jo kupili stlic. Ula se zlomi, veš.

Tudi za mizo je sedel in se po svoje gostil z birmanci. Ostalo mu je nekaj več nego dovolj časa, da je še pred večerom uro tako navil, da je imela zadosti. Orgelce je zgubil, kolače pojedel in šopek dal domačemu hlapcu, naj ga pripne konjem, da bodo lepi kakor škofovi. Zvečer so mu pa očitali doma, da je pojedel, zapravljujev in neroden urar. Jezno je ugovarjal:

— Nisem ne, pa ne.

— Kaj pa si?

— Atov in mamin — slček!

S tem je zmagal.

Kančev Slavko je bil prvi junak v hiši in zunaj hiše, vse je hotel videti, povsod biti. Oče Kanec je že včasih resno mislil, da bo iz tega dečka še nekaj pa mnogo, mnogo, le uganiti ni mogel kaj.

— Ta jih spravi v šoli kar v koš, pa vse, vse ... si je mož čestital na tihem in se spominjal onih lepih časov, ko sta z bratom obiskovala domačo in mestno šolo ter le prehitro spoznala, da veliko lažje nego eden vse, spravi šola enega v koš.

In z bratom — Slavkovim stricem — Cirilom sta se morala prav resno varovati, kakor vsakdo drugi, da sta uspešno zmagovala vse težave.

Toda Kanec je vedel že naprej — in koliko je takih, ki vedo? — da Slavko že sedaj kaže nekaj drugega, za to pa tudi bo in mora biti nekaj drugega.

Tudi danes so mu slične misli polnile glavo, ko je gledal »domačo« procesijo in še pazljiveje potem, kako spretno je Slavko porazvrstil bratca in sestrico k »birmi« pred ravnokar sezidano cerkvijo.

— No, dober dan! Ali paseta kokoši?

S tem klicem se pojavi med atom in mamo na dvoriščnih vratih rujava, kodrava glava.

— In otroke! odzdravi Kanec stricu Cirilu, po širni okolici znanemu šaljivcu.

— Čestitam in obžalujem! Takšne zabave si jaz ne morem privoščiti.

— S kokošimi že, prosim! pomaga mama.

— Z ednimi in drugimi, draga moja, je veliko vriska, malo užitka. — Še je ugovarjala Kančevka:

— Zabava je pa le tudi to, in vsakdo nima take! — Potem je začela pripovedovati, kako izborna se je ravno sedaj završila procesija, ki jo je vodil — samo njen Slavko.

Joško in Marica sta zagledavši strica na pragu hotela takoj teči k njemu, prašat, kaj je prinesel dobrega; Slavko v svojem važnem škofovskem opravilu ga seveda ni mogel opaziti. Zato tudi ni vedel, zakaj mu hočeta birmanca zbežati. Posvaril ju je prav glasno in prav trdo, kakor je slišal v cerkvi. Ko pa še vse ni zaleglo, je začel nepokojna birmanca zares — »birmovati«, kar brez križa ... z obema rokama.

Oba sta jokaje zbežala.

Ker se sam ni nadejal, da bo imelo njegovo birmovanje takšen uspeh, se ozre boječe za njima in opazi v svojo sramoto strica, ki ga je pogledoval po strani, očetu pa pripovedoval smehljaje: — Boš videl, Miroslav, ta-le, kakor vse kaže, bo še — škof.

Bratec in sestra sta se pomagala smejeti, oče Kanec je pa ponosno gledal Slavka in na tihem hvalil njegovo odločnost. Slavko ni vedel ali bi se smejal ali jokal.

